

Grundvandet er vores eneste drikkevandsressource i Skørping.

Vi har i Skørping vandværk gennem flere år proaktivt forsøgt at beskytte vores primære grundvandsressource. Vi har blandt andet implementeret en delindsatsplan, for at afslutte anvendelse af spillevandsslam til gødskning på grundvandsdannende jorde ved vort primære vandværk.

Nu har vi et forslag til et projekt, der kan have stor positiv effekt for mange vandforsyninger.

Status – historik:

Vores tre vandværker er hver især sårbare. På de to ”gamle” vandværker er der som følge af pesticider mv. lukket boringer og det nyeste vandværk, der skal sikre rent vand i fremtiden uden for byen er også meget sårbart i forhold til både pesticider og nitrat.

Vi har haft en dialog gennem tiderne med både Rebild Kommune og Naturstyrelsen.

Lige nu afventer Rebild Kommune kortlægnings færdiggørelse fra Naturstyrelsen – men qua vores dialog, ved vi at der ikke bliver en revision af OSD områder – dvs. at ”vores” drikkevandsområde ikke bliver beskyttet via en indsatsplan.

Det mener vi er meget uheldigt, idet de OSD områder der er udpeget (for mange år siden mere end 20 år) stort set er identisk med skov (delområder af Rold Skov). Men grundvandet under skoven er også præget af historik – juletræsplantager mv. med stort forbrug af pesticider o.l. som følge. Umiddelbart er det ikke ifølge vor viden, realistisk at finde godt og RENT drikkevand her.

Problemstilling:

Vi kan desværre ikke få Rebild Kommune med på at være mere proaktiv – de afventer kortlægning fra Naturstyrelsen og bruger deres kortlægning og ikke andet til at lave indsatsplaner mm. Dette løser ikke behovet for grundvandsbeskyttelsen for vort primære vandværk der skal forsyne fremtidens borgere her i området med rent og sundt drikkevand.

Naturstyrelsen fortsætter med en, efter vor mening, udsigtsløs beskyttelse af områder med grundvand af en ukendt beskaffenhed i Rold Skov. En stor del af skoven er for mere end 20 år siden udpeget til OSD-område og er tilsyneladende ikke revideret i mellemtiden.

Kan kommunen gøre mere? Ja efter vores opfattelse f.eks. j.fr. vandforsyningslovens § 13a. Vi har holdt møder med kommunen og fået afslag på at de vil arbejde for at der indtages særlig hensyn til grundvandet men henviser til Naturstyrelsen.

Skørping Vandværk mangler at der "Oppefra" kommer mere fokus og initiativer til at fremme arbejdet for at sikre fremtidens drikkevand. – Det er jo indlysende for de fleste at det er forkert først at forurene grundvandet, for derefter at anvende kemi til at fjerne forureningen fra grundvandet når det skal anvendes til drikkevand.

Hvad kan vandforsyningen bidrage med for at skabe bæredygtighed for vand og landbrug?

Vi har en ide til et projekt, som kan være med til at give nye muligheder for grundvandsbeskyttelse samtidig med at landbrug ikke belastes og samtidig med at vi får god biomasse til CO2 venlig anvendelse på biogasanlæg:

Projekt forslag (ide):

Effekt på drikkevandskvalitet af dyrkning af vedvarende græs/energipil som energiafgrøde til henholdsvis biogas og varmeproduktion ved afbrænding på varmeværket.

Baggrund

Mange især mindre vandværker oplever at måtte lukke borerer pga. for højt pesticid og nitratindhold i vandet. Borererne er ofte beliggende i intensivt dyrkede landbrugsområder og forureningen skyldes ukrudtsbekæmpelse og nedsivning af kvælstof fra gødsning af markerne.

Nedsivningen sker fortrinsvis om efteråret og vinteren hvor der er nedbørsoverskud og ingen eller begrænset plantevækst til at optage frigivne næringsstoffer. Ukrudtsmidler nedsiver stort set uden tilbageholdelse i rodzonen efter vækstperioden er ophørt.

Under rodzonen vil kvælstoffet i et vist omfang, afhængigt af jordtypen og dennes denitrifikationsevne, blive enten denitrificeret og afgivet til luften som atmosfærisk kvælstof eller nedsive yderligere til det når grundvandet.

Det er velkendt, at der under en vedvarende græsmark stort set ikke sker nedsivning fordi rodnettet er meget stort og planterne er i vækst selv ved lave temperaturer, helt ned til omkring +5 C° hvor bakteriernes nedbrydning af organisk stof og frigivelsen af kvælstof stort set går i stå.

Allerede i dag opkøber forskellige vandværker arealer omkring borerer med henblik på at standse opdyrkning og hindre nitratnedsivning og redde borerer fra lukning.

Græs er en udmærket energiafgrøde til biogasproduktion med et potentiel udbytte næsten på højde med majs. Biogasudbyttet er højt og et givet biogasanlæg vil have en betalingsevne for biomassen der modsvarer et alternativt dækningsbidrag for f.eks. vinterhvede.

Projekt-ideen:

- Et vandværk som Skørping vandværk ved Hanehøj, med indvindingsboringer på sandjord (hurtig nedsivning af overfladevand inklusive rester af f.eks. sprøjtemidler, ringe denitrifikation og hurtig grundvandsdannelse) hvor grundvandsmagasinet og strømningsretninger er velkendte udvælges.
- Der etableres aftaler med landbrug med marker i et givet indvindingsopland omkring en eller flere veldefinerede boringer med nitratproblemer om dyrkning udelukkende af vedvarende græs med begrænset gødskning og ikke anvendelse af ukrudtsbekæmpelsesmidler, i relation til såvel mængde- som tidsmæssigt. Landbrugene garanteres et dækningsbidrag svarende til en alternativ afgrøde, og pengene hertil skaffes helt eller delvist ved salg af biomassen til et eksisterende biogasanlæg (f.eks. Vegger biogasanlæg). Evt. må suppleres med et mindre tilskud, hvis biogasøkonomien i sig selv ikke kan gøre indkøbet rentabelt for anlægget.
- Nitratindholdet i vandet og evt. spor af pesticider fra de konkrete boringer følges over en årrække.
- For at kunne se en evt. effekt indenfor en overskuelig tidshorisont etableres f.eks. monitoringsboringer eller der udvælges eksisterende aktive vandindvindingsboringer

Projektet har således til formål konkret at undersøge muligheden for at etablere en bæredygtig og alternativ landbrugs produktion, som alternativ til ophør med dyrkning og henlæggelse som udyrket areal eller i værste fald lukning af boringer.

Projektet kan kombineres med test af andre Energiafgrøder f.eks. energipil, hvor pile-produktion kan bruges til brændsel på det lokale varmeværk i Skørping. Der er andre forudsætninger for optimal pile-dyrkning, men netop den kendsgerning at der vil kunne opnås en synenergi i forhold til lokal varmeproduktion, gør at denne løsning også er relevant at afprøve i denne sammenhæng.

Projektet forventes startet op i løbet af 2012, hvor omfanget af selve projektet vil afhænge af om der kan opnås finansiel støtte